

Олена Дутчак

Вступ до фаху

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Факультет туризму
Кафедра організації туризму та управління
соціокультурною діяльністю**

Олена Дутчак

Вступ до фаху

навчально-методичний посібник

**Івано-Франківськ
2018 рік**

УДК 316.7
ББК 77 я 73
Д 84

Рекомендовано до видання Вченою радою факультету туризму
(протокол № 6 від 21 лютого 2018 р.)

Рецензенти:

**доктор історичних наук, професор, декан факультету туризму
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника» В.С. Великочий;**

**доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач
кафедри туризмознавства і краєзнавства ДВНЗ
«Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника» І.Ф. Калуцький.**

Вступ до фаху: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.020106 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» / укладач О.І. Дутчак. Івано-Франківськ: Пагорб, 2018. 52 с.

© Дутчак О.І., 2018 рік
© Факультет туризму, 2018 рік

Зміст

1. Мета і завдання вивчення дисципліни.....	4
2. Загальні методичні рекомендації.....	7
3. Інформаційне наповнення дисципліни «Вступ до фаху».....	9
4. Підготовка до практичних занять.....	14
5. Виконання самостійної роботи.....	20
6. Запитання для самопідготовки.....	21
7. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	23
8. Програмові вимоги.....	25
9. Рекомендована література.....	28
10. Глосарій.....	30
11. Тести з дисципліни «Вступ до фаху».....	38
12. Додатки.....	44

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є базові засади менеджменту соціокультурної діяльності, а також основні аспекти навчальної та наукової діяльності студента вищого навчального закладу.

Мета викладання навчальної дисципліни «Вступ до фаху» полягає у формуванні у студентів знань щодо вимог до підготовки фахівця у відповідності з побудовою вищої освіти і наукових досліджень, формування первинних знань з основ менеджменту соціокультурної діяльності та навичок навчально-наукової діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни «Вступ до фаху» є теоретична та практична підготовка студентів напряму підготовки «Менеджмент соціокультурної діяльності» з питань:

- загального поняття менеджменту соціокультурної сфери;
- особливостей туризму як об'єкта соціокультурної сфери;
- особливостей становлення і розвитку менеджменту соціокультурного сервісу і туризму;
- функцій та методів менеджменту соціокультурного сервісу;
- історії розвитку науки та її сутності;
- методів наукового дослідження;
- інформаційного забезпечення наукових досліджень;
- етики наукової роботи;
- сутності самостійної роботи студента у ВНЗ;
- правил оформлення бібліографічного опису;
- організації виконання курсових та кваліфікаційних робіт, основних форм науково-дослідної роботи студентів (НДРС).

Після завершення курсу студент повинен оволодіти широким колом навчально-наукових та професійних компетенцій. Зокрема, студент повинен:

знати:

- загальні поняття менеджменту соціокультурної сфери;

- особливості туризму як об'єкта соціокультурної сфери;
- особливості становлення і розвитку менеджменту соціокультурного сервісу і туризму;
- функції та методів менеджменту соціокультурного сервісу;
- історію розвитку науки та її сучасну сутність;
- методи наукового дослідження;
- етичні засади навчально-наукової діяльності;
- сутність та особливості організації самостійної роботи студента у ВНЗ;
- правила оформлення бібліографічного опису;
- організацію виконання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт, статей тощо.

вміти:

- формувати та оформляти список використаних джерел;
- здійснювати пошук наукової інформації;
- здійснювати підготовку курсових робіт, доповідей, рефератів;

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра - дисципліна «Вступ до фаху» є вихідною для усіх інших професійноорієнтованих дисциплін. Вона сприяє формуванню навичок організації навчально-пізнавальної діяльності студентів та засвоєння ними базових понять професійних знань та компетенцій майбутніх фахівців.

2. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Навчально-методичний посібник для вивчення дисципліни «Вступ до фаху» призначений для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.020106 «Менеджмент соціокультурної діяльності» та спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Вивчення дисципліни «Вступ до фаху» складається з підготовки до лекцій, семінарських (практичних) занять, опрацювання питань, що виносяться на самостійне опрацювання, виконання індивідуальних завдань. Начально-методичний посібник може бути використаний для виконання студентом самостійної роботи, підготовки до семестрового іспиту, підготовки доповідей та рефератів з дисципліни.

Робота з вивчення дисципліни включає: слухання лекцій, на яких розглядаються базові й проблемні питання курсу, роботу на семінарських (практичних) заняттях і самостійної роботи студентів.

Аудиторна робота включає вивчення матеріалу під час лекцій, проведення практичних (семінарських) занять, індивідуальних консультацій з викладачем, модульного контролю, контролю за виконанням самостійної роботи та підсумкового контролю з дисципліни.

Після прослуховування лекцій студенти повинні ознайомитись з основними розділами кожної теми відповідно до програми курсу за навчально-методичною літературою, науковими джерелами та електронними ресурсами з кожної теми.

Підготовка до семінарських (практичних) занять передбачає самостійну роботу у вигляді доповідей, прийняття активної участі в обговоренні дискусійних питань.

Самостійна робота з дисципліни включає такі форми:

- Підготовка до практичних та семінарських занять;
- Підготовка до поточного контролю;
- Підготовка до підсумкового контролю;
- Опрацювання лекційного матеріалу;

- Виконання індивідуальних завдань.

Для раціональної організації самостійної роботи студент повинен вміло розподілити свій час між аудиторною і позааудиторною роботою.

Важливим для навчання і роботи студентів є контроль їх знань, що проводиться викладачем. Для здійснення поточного контролю знань можуть бути використані такі види:

- фронтальне письмове опитування з ключових теоретичних питань;
- усне опитування;
- тестовий контроль.

Формою підсумкового контролю є письмовий іспит.

ІНФОРМАЦІЙНЕ НАПОВНЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО ФАХУ»

Модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРВІСУ

Тема 1. Сфера культури як сфера послуг. Особливості менеджменту в соціально-культурній сфері.

Теоретичні засади поняття «культура». Культура як сфера життя суспільства (збереження і використання історико-культурної спадщини, мистецтво, художня освіта, мистецька та виконавська діяльність, дозвілля тощо). Зміст поняття «соціально-культурна сфера». Співвідношення ланок культури та менеджменту. Менеджмент у соціально-культурній діяльності. Соціально-культурна діяльність як складова менеджменту підприємств. Взаємодія бізнесу та соціокультурної сфери. Суть і зміст менеджменту. Принципи здійснення, підстави функціонування. Цілі і завдання менеджменту. Особливості менеджменту в соціокультурній сфері. Сфера культури як сфера послуг. Менеджмент у некомерційній сфері. Професійно-індивідуальна модель менеджера і гуманітарна культура.

Тема 2. Особливості туризму як об'єкта соціокультурної сфери. Становлення і розвиток менеджменту соціально-культурного сервісу і туризму.

Туризм як об'єкт управління та його компоненти. Форми і типи туризму. Специфічні особливості туризму та специфічні риси менеджменту в туризмі. Специфіка турпродукту. Історія виникнення менеджменту туризму. Основні школи управління, їх внесок у розвиток менеджменту. Підходи до управління. Сучасні концепції управління.

Тема 3. Функції та методи менеджменту в соціокультурній діяльності

Загальні, окремі і допоміжні функції управління. Планування як функція управління. Типи планів. Організація як функція управління. Координація. Мотивація в менеджменті. Контроль як функція менеджменту. Методи управління в соціокультурній сфері (економічні, організаційно-розпорядчі).

Загальні функції менеджменту.

Тема 4. Похід у бібліотеку

Виступ працівника бібліотеки ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника". Ознайомлення з системою пошуку та опрацювання наукової літератури. Базові засади діяльності бібліотек регіону (бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І.Франка. Організаційні аспекти підготовки студентів до практичних, семінарських занять.

Тема 5. Соціокультурна сфера: поняття, зміст, призначення.

Поняття соціокультурної сфери. Соціокультурна сфера як галузь економіки. Поняття «інформаційна послуга». Бізнес в соціокультурній сфері. Призначення соціокультурної сфери. Суспільна роль соціокультурної сфери. Проблеми фінансування підприємств соціокультурної сфери. Сучасні тенденції розвитку соціокультурної сфери країни.

Тема 6. Поняття і сутність менеджменту соціокультурного сервісу

Теоретичні засади сервісної діяльності. Поняття, види, форми соціокультурної діяльності. Поняття та сутність менеджменту. Особливості загального управління підприємствами сфери сервісу. Види та функції менеджменту підприємств соціокультурного сервісу: функція планування. організаційна функція; мотивація як функція управління; координація як функція менеджменту; функція контролю. Поняття та класифікація методів менеджменту: регламентуючі методи управління; стимулюючі методи управління.

Тема 7. Культурний туризм як визначальний чинник у розвитку соціально-культурної діяльності в Україні

Культурний туризм в Україні: стан і проблеми розвитку. Культурний туризм і його значення в сучасному світі. Поняття «культурний туризм», його основні характеристики та вплив на розвиток регіону. Культурний туризм як один з найважливіших ресурсів розвитку основних туристичних регіонів світу. Культурний туризм як ресурс розвитку історичних міст та етнографічних

територій. Культурний туризм в системі соціокультурної діяльності: шляхи вирішення проблем функціонування. Культурний туризм як компонент соціокультурної діяльності: могутній фактор економіки, соціальний інститут і сфера культури.

Модуль 2.

ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 8. Історія розвитку науки

Знання та міфи стародавніх цивілізацій. Зародження наукових знань в епоху Античності. Космогонічні знання. Схоластика і релігійно-пантеїстична доктрина Середньовіччя. Наукові досягнення епохи Відродження. Звернення науки до людини та її потреб. Розвиток науки у Новий час. Розвиток наук про природу. Утворення нових наук. Основні тенденції розвитку науки Новітнього часу. Сучасні тенденції розвитку науки, їх класифікація.

Тема 9. Наука як сфера людської діяльності

Наука: сутність поняття. Поняття «відоме» і «невідоме». Поняття про наукову проблему. Функції науки (світоглядна, інформаційна, виховна, політична, техніко-прикладна то тощо) , понятійний апарат. Класифікація наук. Поняття «об'єкт» та «суб'єкт» науки (індивідуальний та колективний). Сучасний стан розвитку науки в Україні. Домінування соціогуманітарних наук над природничо-технічними.

Тема 10. Методологічні засади організації наукової діяльності

Поняття методу наукового дослідження. Поняття методології та методики наукового дослідження. Фундаментальна методологія. Загальнонаукові методи наукових досліджень. Методи конкретних наукових досліджень. Методи емпіричного рівня досліджень. Методи теоретичних досліджень.

Тема 11. Вибір, етапи та ефективність наукового дослідження

Вибір напрямку наукового дослідження. Формулювання наукової проблеми. Предмет та об'єкт наукового дослідження. Основні етапи проведення наукового дослідження. Економічна ефективність наукового дослідження.

Тема 12. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень

Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі

Організація роботи з науковою літературою

Аналіз та інтерпретація інформації

Тема 13. Етика наукової діяльності

Проблема суб'єктивізму наукових досліджень

Моральні виміри відповідальності вченого

Плагіат. Нормативно-правовий захист авторського права

Тема 14. Самостійна робота студента в системі вищого навчального закладу

Сутність і структура самостійної роботи студента

Організація підготовки індивідуальних та самостійних робіт студентів

Організація роботи з науковою, навчальною, навчально-методичною літературою.

Тема 15. Оформлення бібліографічного опису

Основні вимоги до оформлення бібліографічного списку (стаття, монографія, посібник, електронний ресурс). Підготовка списку літератури на задану тему

Тема 16. Організація виконання курсових робіт

Курсова робота: загальна характеристика

Послідовність виконання курсової роботи

Підготовка до захисту курсової роботи та її захист

Тема 17. Основні форми науково-дослідної роботи студентів у вищій школі

Особливості підготовки та оформлення рефератів

Робота над підготовкою доповіді

Підготовка анотації

Дипломна робота

Тема 18. Підготовка та захист кваліфікаційних робіт

Кваліфікаційна робота: сутність поняття, види

Організація виконання кваліфікаційної роботи

Оформлення кваліфікаційних робіт

Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи

Тема 19 . Організація підготовки наукових статей

Наукова стаття: поняття, функції, види. Організація підготовки та оформлення публікації. Тези наукової доповіді (повідомлення). Вимоги до змісту та структури статті.

4. ПІДГОТОВКА ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Однією із найпоширеніших та найефективніших форм організації навчального процесу у вищій школі є практичні (семінарські) заняття.

Практичне заняття — форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань.

Основними функціями практичних занять виступають:

- поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях і в процесі самостійної роботи;
- формування інтелектуальних умінь та навичок планування, аналізу і узагальнень, опанування діючою технікою, вироблення навичок управління і користування нею;
- накопичення первинного досвіду організації виробництва та технікою управління ним;
- оволодіння початковими навичками керівництва працівниками на виробництві;
- формування вміння аналізувати і оцінювати економічну ефективність виробництва;
- оволодіння науковим апаратом роботи з джерелами.

Належно організовані практичні (семінарські) заняття мають важливе освітнє значення. Якщо викладач володіє широким науковим світоглядом, чітко дотримується певних наукових принципів, здатний зацікавити студентів, розкрити наукове та практичне значення дисципліни, показати завдання і перспективи її розвитку, то саме на практичних заняттях відбувається процес формування фахівців.

Практичні заняття значною мірою забезпечують відпрацювання умінь і навичок, прийняття практичних рішень в реальних умовах виробництва, що ґрунтуються на теоретичній основі, розвивають логічне мислення, вміння

аналізувати явища, узагальнювати факти, сприяють регулярній і планомірній самостійній роботі у процесі вивчення певного курсу.

Підготовка до практичних занять. Практичне заняття спрямоване передусім на поглиблення і розширення знань, здобутих на лекціях, або з першоджерел чи різних видів посібників, а також на оволодіння методикою роботи з науковим матеріалом і найтипівішими для навчальної дисципліни практичними навичками, що вимагає чіткого, продуманого планування.

Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами теоретичними положеннями, завданнях різної складності та необхідних дидактичних засобів. Підготовка до занять здійснюється за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студента. Особливо важливо, щоб студент усвідомив тему і завдання роботи, від чого залежить ступінь зацікавленості нею.

Важливе значення в процесі практичних робіт мають індивідуальний підхід і продуктивне педагогічне спілкування. Студенти повинні отримати можливість розкрити і виявити свої здібності, свій потенціал. Тому при розробці завдань і плану практичного заняття слід враховувати рівень підготовки та інтереси кожного студента групи, виступаючи в ролі консультанта, не пригнічувати самостійності та ініціативи студентів.

Оцінки, отримані за окремі практичні заняття, викладач враховує при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Оцінювання роботи студентів у процесі заняття сприяє контролю та активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Семінарське заняття № 1

Тема: ПОХІД У БІБЛІОТЕКУ

План

1. Виступ працівника бібліотеки ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
2. Ознайомлення з системою пошуку літератури.
3. Базові засади діяльності бібліотек регіону.
4. Організаційні аспекти підготовки студентів до практичних, семінарських занять.

Семінарське заняття № 2-3.

Тема: ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ

СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРВІСУ (4 год)

Заняття 1

1. Теоретичні засади сервісної діяльності
2. Поняття, види, форми соціокультурної діяльності
3. Поняття та сутність менеджменту. Особливості загального управління підприємствами сфери сервісу.

Заняття 2

1. Види та функції менеджменту підприємств соціокультурного сервісу:
  - а) функція планування;
  - б) організаційна функція;
  - в) мотивація як функція управління;
  - г) координація як функція менеджменту;
  - д) функція контролю.
2. Поняття та класифікація методів менеджменту:
  - а) регламентуючі методи управління;
  - б) стимулюючі методи управління;

Семінарське заняття № 4.

Тема: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ НАУКИ

План

1. Знання та міфи стародавніх цивілізацій.
2. Зародження наукових знань в епоху Античності
3. Наукові досягнення епохи Відродження
4. Розвиток науки у Новий час.
5. Основні тенденції розвитку науки Новітнього часу.

Семінарське заняття № 5.

Тема:

НАУКА ЯК СФЕРА ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

План

1. Наука: сутність поняття
2. Функції науки, понятійний апарат
3. Класифікація наук
4. Об'єкт та суб'єкт науки
5. Сучасний стан розвитку науки в Україні

Семінарське заняття № 6

Тема: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

План

1. Поняття методу наукового дослідження
2. Поняття про методологію та методику наукового дослідження
3. Фундаментальна (філософська) методологія
4. Загальнонаукова методологія
5. Конкретнонаукова методологія
6. Методи емпіричного рівня досліджень
7. Методи теоретичних досліджень

Семінарське заняття № 7.

Тема:

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА В СИСТЕМІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

План

1. Сутність і структура самостійної роботи студента
2. Організація підготовки індивідуальних та самостійних робіт студентів
3. Організація роботи з науковою, навчальною, навчально-методичною літературою.

Семінарське заняття № 8

Тема: ЕТИКА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

План

1. Сутність понять «плагіат» і «компіляція».
2. Моральні виміри відповідальності вченого
3. Етичні та юридичні аспекти правомірності використання наукових результатів.

Семінарське заняття № 9

Тема: ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

План

1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
3. Методика роботи зі спеціальною літературою
- 4.

Семінарське заняття № 10-11

Тема:

ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ (4 год)

Хід заняття:

1. Основні вимоги до оформлення бібліографічного списку (стаття, монографія, посібник, електронний ресурс)
2. Підготовка списку літератури на задану тему:
  1. *Організація культурно-дозвілєвої діяльності в Івано-Франківській області*
  2. *Розвиток етнотуризму в Україні*
  3. *Теоретичні засади сервісної діяльності*
  4. *Методи наукового дослідження*
  5. *Менеджмент соціокультурного сервісу*
  6. *Історико-культурні пам'ятки Івано-Франківської області*
  7. *Історико-культурні пам'ятки Львівської області*
  8. *Історико-культурні пам'ятки Закарпатської області*
  9. *Історико-культурні пам'ятки м. Київ*
  10. *Заклади дозвілля в Україні*
  11. *Теоретичні аспекти організації дозвілля*
  12. *Діяльність підприємств соціокультурного сервісу*
  13. *Діловий етикет*
  14. *Основи наукових досліджень*
  15. *Організація виставкової діяльності в Україні*
  16. *Закордонний досвід організації виставок*
  17. *Використання сучасних інформаційних технологій у сфері туризму*
  19. *Розвиток екстремального туризму в Україні*
  20. *Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму*

5. ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Перелік завдань для індивідуальної самостійної роботи

з дисципліни «Вступ до фаху»

(форма виконання – реферат)

1. Організація культурно-дозвілєвої діяльності в Івано-Франківській області
2. Розвиток етнотуризму в Україні
3. Теоретичні засади сервісної діяльності
4. Методи наукового дослідження
5. Менеджмент соціокультурного сервісу
6. Історико-культурні пам'ятки Івано-Франківської області
7. Історико-культурні пам'ятки Львівської області
8. Історико-культурні пам'ятки Закарпатської області
9. Історико-культурні пам'ятки м. Київ
10. Заклади дозвілля в Україні
11. Теоретичні аспекти організації дозвілля
12. Діяльність підприємств соціокультурного сервісу
13. Діловий етикет
14. Основи наукових досліджень
15. Організація виставкової діяльності в Україні
16. Закордонний досвід організації виставок
17. Використання сучасних інформаційних технологій у сфері туризму
19. Розвиток екстремального туризму в Україні
20. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму

6. ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ

1. Як функціонують бібліотеки?
2. Як працює відділ бібліографії?
3. Як здійснюється пошук літератури за заданою темою?
4. Що таке сервісна діяльність?
5. Що розуміють під соціокультурною діяльністю?
6. Якими є основні види соціокультурної діяльності?
7. Яким є призначення соціокультурної сфери?
8. Назвіть основні функції менеджменту.
9. Назвіть основні чинники розвитку соціокультурної сфери.
10. Якими є особливості соціальної роботи у сфері культури?
11. Окресліть основні характеристики туризму як соціокультурного явища.
12. Як відбувалося зародження наукових знань?
13. Що таке наука?
14. Якими є основні наукові досягнення епохи Відродження?
15. Як розвивалась наука у овий час?
16. Назвіть основні тенденції розвитку науки Новітнього часу.
17. Що розуміють під суб'єктом науки?
18. Що розуміють під об'єктом науки?
19. Що таке метод наукового дослідження?
20. Що таке методика наукового дослідження?
21. Що таке методологія наукового дослідження?
22. Як здійснюється вибір напрямку наукового дослідження?
23. Назвіть основні етапи проведення наукового дослідження.
24. Що розуміють під економічною ефективністю наукового дослідження?
25. Що таке наукова інформація?
26. Як відбувається організація роботи з науковою літературою?
27. Що розуміють під моральними вимірами відповідальності вченого?
28. Що таке плагіат?
29. Що таке самостійна робота студента?

30. Наведіть загальну характеристику курсової роботи.
31. Яка послідовність підготовки курсової роботи?
32. Як відбувається підготовка доповіді?
33. Що таке кваліфікаційна робота?

7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Методи контролю

Контроль та діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- 1) усних опитуваннях на практичних заняттях;
- 2) письмових контрольних робіт;
- 3) індивідуальних завдань;
- 4) самостійної роботи (наукова евристика, підготовка рефератів).
- 5) письмових екзаменаційних завдань та усного опитування.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю виступають:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю із змістових модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації, робити висновки.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове

завдання може містити як запитання, що стосується теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання. Тестові завдання містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Види й засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Модуль 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Змістовий модуль 1.	
Робота на практичних (семінарських) заняттях	5
Письмове завдання модульного контролю	10
Змістовий модуль 2.	
Робота на практичних (семінарських) заняттях	5
Письмове завдання модульного контролю	10
Індивідуальна самостійна робота	20
Загальна сума	70
Підсумковий контроль	30
Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

1. Теоретичні засади сервісної діяльності
2. Поняття, види, форми соціокультурної діяльності
3. Поняття та сутність менеджменту. Особливості загального управління підприємствами сфери сервісу.
4. Види та функції менеджменту підприємств соціокультурного сервісу:
  - а) функція планування;
  - б) організаційна функція;
  - в) мотивація як функція управління;
  - г) координація як функція менеджменту;
  - д) функція контролю.
5. Поняття та класифікація методів менеджменту:
  - а) регламентуючі методи управління;
  - б) стимулюючі методи управління.
6. Культура, соціально-культурна сфера і менеджмент
7. Суть і зміст менеджменту
8. Особливості менеджменту в соціально-культурній сфері. Сфера культури як сфера послуг
9. Професійно-особова модель менеджера і гуманітарна культура
10. Загальні, окремі і допоміжні функції управління.
11. Методи управління в соціально-культурній сфері
12. Загальні функції менеджменту
13. Поняття соціокультурної сфери
14. Бізнес в соціокультурній сфері
15. Призначення соціокультурної сфери
16. Оцінка факторів розвитку соціально-культурної сфери
17. Особливості соціальної роботи у сфері культури
18. Соціально-культурна сфера, соціальна держава, громадянське суспільство: взаємини і взаємозалежності
19. Основні чинники розвитку соціокультурної сфери

20. Туризм як соціокультурне явище
21. Соціокультурні характеристики туризму
22. Знання та міфи стародавніх цивілізацій
23. Зародження наукових знань в епоху Античності
24. Наукові досягнення епохи Відродження
25. Розвиток науки у Новий час.
26. Основні тенденції розвитку науки Новітнього часу.
27. Наука: сутність поняття
28. Функції науки, понятійний апарат
29. Класифікація наук
30. Об'єкт та суб'єкт науки
31. Сучасний стан розвитку науки в Україні
32. Поняття методу наукового дослідження
33. Поняття методології та методики наукового дослідження
34. Фундаментальна (філософська) методологія
35. Загальнонаукові методи наукових досліджень
36. Методи конкретних наукових досліджень
37. Методи емпіричного рівня досліджень
38. Методи теоретичних досліджень
39. Вибір напрямку наукового дослідження
40. Формулювання наукової проблеми
41. Предмет та об'єкт наукового дослідження
42. Основні етапи проведення наукового дослідження
43. Економічна ефективність наукового дослідження
44. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень
45. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі
46. Організація роботи з науковою літературою
47. Аналіз та інтерпретація інформації
48. Проблема суб'єктивізму наукових досліджень
49. Моральні виміри відповідальності вченого

- 50.Плагіат. Нормативно-проавовий захист авторського права
- 51.Сутність і структура самостійної роботи студента
- 52.Організація підготовки індивідуальних та самостійних робіт студентів
- 53.Організація роботи з науковою, навчальною, навчально-методичною літературою.
- 54.Основні вимоги до оформлення бібліографічного списку (стаття, монографія, посібник, електронний ресурс)
- 55.Підготовка списку літератури на задану тему
- 56.Курсова робота: загальна характеристика
- 57.Послідовність виконання курсової роботи
- 58.Підготовка до захисту курсової роботи та її захист
- 59.Особливості підготовки та оформлення рефератів
- 60.Робота над підготовкою доповіді
- 61.Підготовка анотації
- 62.Наукова стаття: поняття, функції, види.
- 63.Організація підготовки та оформлення публікації
- 64.Тези наукової доповіді (повідомлення)
- 65.Вимоги до змісту та структури статті
- 66.Кваліфікаційна робота: сутність поняття, види
- 67.Організація виконання кваліфікаційної роботи
- 68.Оформлення кваліфікаційних робіт
- 69.Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Арутюнов В.Х., Мішин В.М, Свінціцький В.М. Методологія соціально-економічного пізнання: Навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2005. 353 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. Київ: Вища школа, 1997. 272 с.
3. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студентів економічних спеціальностей вузів. Київ: Держстандарт України, 1995. 310 с.
4. Дутчак О.І. Методологія....
5. Єріна А. М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
6. Ерохина Е. А. Теория экономического развития: системно-синергетический подход 29.11.2002 URL: <http://ek-lit.agava.ru/eroh/2-1.html>, свободный.
7. Жарков А. Технология культурно-досуговой деятельности. Москва: ТРК-СВЕТ, 1998. 296 с.
8. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» №1977-ХІІ із змінами від 19 грудня 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page3>
9. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
10. Кузин Ф.А. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практическое пособие для студентов-магистрантов. Москва: Ось-85, 1997. 304 с.
11. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учеб. Пособие. Київ: Знання, КОО, 2000. 114 с.
12. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учебное пособие. Київ: Знання, КОО, 2000. 114 с.
13. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента / пер. с англ. Москва: Дело, 2000. 704 с.
14. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів. Київ: ВПЦ "Київський університет". 2010.
15. Основи науково-дослідної роботи: навчальний посібник для студентів, аспірантів та докторантів філософського факультету / за ред. Конверського А.Є.. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. 186 с.
16. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. Київ, 2003. 116 с.
17. Саак А.Е., Пшеничных Ю.А. Менеджмент в социокультурном сервисе и туризме: учебное пособие. СПб: Питер, 2007. 512 с.
18. Социальный менеджмент / учеб. пособие. под ред. В. Иванова, Н. Патрушева. Москва: СВЕТ, 2002. 340 с.

19. Тульчинский Г. Менеджмент в сфере культуры С.-Петербур. гос. ун-т культуры и искусств. Санктпетербург: Лань, 2001. 382 с.
20. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2005. 208 с.
21. Чорненький Я.Я., Чорненька Н.В., Рибак С.Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента: Навч. посіб. Київ: Професіонал, 2006. 208 с.
22. Шейко В. М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ: Знання, 2004. 308 с.
23. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. 3-є вид., стер. Київ: Знання-Прес, 2003. 295 с.
24. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Вид. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.

Допоміжна

25. Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації. / Упоряд. Ю.І. Цеков; переднє слово Р.В. Бойка. Київ: Ред. "Бюл. ВАК України", 1999. 64 с.
26. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки Структура і правила оформлення.
27. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 3. [Редкол.: С.В.Мочерний та ін. Київ: Видавничий центр "Академія", 2002. 952 с.
28. Ерасов Б. Соціальна культурологія/ Б. Ерасов. – М.: Гардарики, 1996. – 410с.
29. Кодекс наукової етики. Київ: Українська федерація вчених; Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України, 2005. 8 с. URL: www.semynozhenko.net/ufv/files/kod_etiki.dok.
30. Морозова Е. Экономика и организация предприятий социально-культурной сферы. Санктпетербург: Михайлов, 2002. 316 с.
31. Основи наукових досліджень. Учебник для технічних вузів. / под ред. Кружова В.И., Попова В.В. – Москва: Высшая школа, 1989. 400 с.
32. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження. Київ, 2000.
33. Шестак Н.В., Астанина С.Ю. Роль наукових шкіл в підготовці молодих учених. Труды СГУ. Вып. 95. Гуманитарные науки. Психология и социология образования. Москва, 2006. С. 176 – 186.

10. ГЛОСАРІЙ

Абсолютне – те, що існує через себе, отже самостійне, безумовне за своєю суттю і безвідносно до будь-чого, незалежне, але й «досконале», «логічно завершене».

Абстрагування – прийом мислення, що передбачає відображення в людській свідомості предметів і явищ об'єктивної дійсності, мисленого відокремлення від їхніх другорядних властивостей і відносин та виділення загальної ознаки, що характеризує клас предметів.

Академік – академічне звання дійсних членів НАН та галузевих академій України: найвище вчене звання, яке мають особи, обрані до Академій наук.

Аксіома – твердження, положення, що приймаються без доведення.

Актуальність – важливість будь-чого на даний момент і в даній ситуації для вирішення даної проблеми.

Алгоритм – система правил для розв'язування певного типу задач.

Альтруїзм – етичний принцип, що полягає в безкорисливому прагненні до діяльності на благо інших в протилежність егоїзму.

Аналіз – розчленування цілого на складові частини (сторони, ознаки, властивості, відносин) з метою їх детального вивчення.

Аналогія – міркування, в яких із подібності двох об'єктів за окремими ознаками робиться висновок про їх подібність і по інших ознаках. Використовується при висуненні гіпотез, дає поштовх до висловлювання припущень.

Анкетування – один із засобів письмового опитування значної кількості респондентів за повною схемою анкети або опитувального листа.

Анотація – короткі відомості про книгу, статтю, монографію.

Апорія – суперечність в міркуванні, яка здається непереборною.

Аспект – точка зору, за якою розглядається об'єкт дослідження.

Аспектація – пошук оптимального вигляду наукової роботи.

Верифікація – перевірка, емпіричне підтвердження теоретичних положень науки шляхом співставлення їх з об'єктом дослідження, даними відчуття та експерименту, це повторюваність результату дослідження.

Визначення – логічна дія, за допомогою якої об'єкт повинен відрізнитися від інших шляхом встановлення його специфічних і типових ознак чи такого розкриття змісту терміна, яке позначає даний об'єкт і замінює опис його властивостей.

Визначення (дефініція) – стисле наукове визначення змісту якогось поняття.

Вимірювання – операція, в основі якої лежить порівняння об'єктів за певними подібними властивостями чи ознаками з використанням кількісних характеристик.

Відображення – загальна властивість матерії, яка полягає в тому, що за певних умов взаємодії одна матеріальна система відтворює у специфічній для неї формі певні сторони іншої системи, яка взаємодіє з нею.

Відчуття – відображення властивостей предметів об'єктивної дійсності, що впливають на органи чуття; як відображення об'єктивних властивостей речей відчуття є засобом пізнання дійсності.

Галузь інформації – це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про відносно самостійні сфери життя і діяльності.

Генезис – процес створення та становлення будь-якого природного чи соціального явища.

Гіпотеза – наукове передбачення, припущення, істинність якого не визначено, висунуте для пояснення будь-яких явищ, процесів, причин, які зумовлюють даний наслідок.

Гносеологія – вчення про сутність і закономірності пізнання.

Дедукція – форма достовірного умовиводу від загального положення до часткового, в якому висновок про окремі випадки множинної сукупності робиться на основі знання про загальні властивості всієї множини.

Дефініція – коротке визначення змісту якогось поняття.

Довідково-інформаційний фонд – це сукупність упорядкованих первинних документів і довідково-пошукового апарату, призначених для задоволення інформаційних потреб.

Доказ – обґрунтування (встановлення) істинності будь-якого твердження за допомогою інших тверджень, істинність яких доведена.

Експеримент – апробація досліджуваних явищ в контрольованих, штучно створених умовах.

Закон – філософська категорія, що відображає істотні, загальні, необхідні, стійкі, повторювані відношення залежності між предметами і явищами об'єктивної дійсності, що впливають з їхньої сутності.

Засоби науки – методи мислення, емпіричного дослідження, а також технічні засоби.

Збірник – це видання, яке складається із окремих робіт різних авторів, присвячених одному напрямку, але з різних його галузей.

Ідеалізація – конструювання об'єктів, яких немає в дійсності або які практично не здійснились, наділення об'єктів властивостями, які відповідають ідеалу.

Ідея – це продукт людського мислення, форма духовно-пізнавального відображення дійсності, спрямована на її перетворення. В ній відображається не лише об'єкт вивчення, але й усвідомлюється мета та її практичне втілення.

Індукція – метод дослідження та спосіб міркування, при яких загальний висновок будується на основі часткових посилянь.

Інтуїція – спроможність безпосереднього розуміння істини. Результати інтуїтивного пізнання з часом логічно доводяться і перевіряються практично.

Інформаційний ринок – це система економічних, організаційних і правових відносин щодо продажу і купівлі інформаційних ресурсів.

Істина – вірне, адекватне відображення предметів і явищ дійсності, відтворення їх так, як вони існують поза межами нашої свідомості. Істина об'єктивна за змістом, але суб'єктивна за формою, як результат діяльності людського мислення.

Каталог алфавітний – система карток з описом видання, розташованих в порядку алфавіту за прізвищем авторів та назвами публікації, незалежно від їхнього змісту.

Каталог предметний – містить дані про наявну літературу з певного предмета та інформацію про її згруповані за предметними рубриками, які теж розташовані в алфавітному порядку.

Категорія – форма логічного мислення, в якій розкриваються внутрішні, суттєві сторони і відносини досліджуваних предметів. Категорії пов'язані з вирішенням основного питання філософії: відношення мислення та буття. Основні категорії: матерія, свідомість, рух, простір і час, якість і кількість, зміст і форма тощо.

Класифікація – система співпідпорядкованих понять (класів, об'єктів) будь-якої галузі знання чи діяльності людини, як засіб для встановлення зв'язків між цими поняттями чи класами об'єктів.

Компіляція – наукова праця, яка розроблена на основі запозичених в інших авторів матеріалів без самостійного їх дослідження та обробки.

Концепція – система поглядів на будь-що, головна думка при визначенні мети та завдань дослідження шляхів його проведення. Проведений задум, конструктивний принцип різних видів діяльності.

Метод дослідження – засіб досягнення мети, пізнання явищ дійсності в їх взаємозв'язку і розвитку. Спосіб відтворення досліджуваного об'єкту або предмету.

Методологія дослідження – сукупність конкретних прийомів і способів для проведення будь-якого наукового дослідження.

Моделювання – вивчення об'єкту (оригіналу) шляхом створення і дослідження його копії (моделі), яка заміняє оригінал з певних сторін, які цікавлять пізнання і підлягають вивченню, непрямий, опосередкований метод наукового дослідження.

Монографія – наукове видання, що містить повне і вичерпне всебічне дослідження якоїсь однієї проблеми чи теми.

Наука – система знань об'єктивних законів природи, суспільства і мислення, які отримуються і перетворюються в безпосередню продуктивну силу суспільства в результаті спеціальної діяльності людей.

Наукова інформація – це одне із загальних понять науки, що означає певні відомості, сукупність якихось даних, знань тощо.

Наукова тема – невирішена досі проблема наукового характеру, яка потребує проведення наукового дослідження.

Наукова школа – неформальна творча співдружність в межах будь-якого наукового напрямку висококваліфікованих дослідників, об'єднаних спільністю підходів.

Наукове дослідження – цілеспрямоване вивчення явищ, процесів, аналіз впливу на них різних факторів, а також вивчення взаємодії між явищами з метою отримання переконливо доведених і корисних для науки і практики рішень.

Наукознавство – розділ науки, який вивчає закономірності її функціонування і розвитку, структуру і динаміку наукової діяльності, взаємодію науки з іншими сферами матеріального і духовного життя суспільства

Наукометрія – галузь наукознавства, яка займається статистичними дослідженнями структури і динаміки наукової інформації.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на отримання і виконання нових знань

Об'єкт дослідження – процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження.

Парадигма – поняття сучасної науки, яке означає особливий спосіб організації наукових знань щодо того чи іншого бачення світу та відповідні зразки або моделі дослідження. Зміна парадигми розглядається наукою як революція.

Періодичне видання – це журнали, бюлетні та інші видання з різних галузей науки і техніки з викладом матеріалу в популярній доступній формі

Поняття – відображення найбільш суттєвих і властивих предмету чи явищу признаков.

Предмет дослідження – все те, що знаходиться в межах об'єкту дослідження у визначеному аспекті пізнання. Це досліджувані з певною метою властивості, ставлення до об'єкту. Конкретне матеріальне явище, що сприймається органами чуття.

Принципи – головні вихідні положення будь-якої теорії, вчення, науки; внутрішні переконання людини, її усталений погляд на те чи інше питання.

Проблема – велика множинність наукових питань майбутніх досліджень; складне теоретичне або практичне питання, що потребує дослідження.

Прогнозування – спеціальне наукове дослідження конкурентних перспектив розвитку будь-якого явища; процес наукового передбачення майбутнього стану предмета чи явища на основі аналізу його минулого й сучасного, систематична, науково-обґрунтована інформація про якісні і кількісні характеристики розвитку цього предмета чи явища в перспективі.

Резюме – короткий висновок, що містить основні положення доповіді, промови, наукові праці, дискусії.. Вказівка на зміст первинної роботи, гранично лаконічна, може бути у вигляді одного речення. Розміщується в кінці статті і містить інформацію оцінного характеру

Релятивність – відносність.

Реферат – письмова форма доповіді на певну тему, зміст лише повідомляє про щось, а не переконує в чомусь; інформативне видання, яке визначає короткий виклад змісту наукового дослідження.

Синтез – поєднання раніше виділених частин предмету дослідження в єдине ціле.

Спостереження – це метод цілеспрямованого дослідження об'єктивної дійсності, в тому вигляді, в якому вона існує в природі та суспільстві і доступна безпосередньо для сприйняття людиною без втручання в неї.

Стандарт – норма, зразок, мірило.

Стандарти – це нормативні документи, в яких встановлені єдині вимоги до основних властивостей будь-якої продукції або виду робіт.

Судження – це форма думки про певний предмет чи явище.

Теза – стислий виклад основних положень, наукової праці, статті, доповіді, який передбачає попереднє ознайомлення учасників семінарів, конференцій, симпозіумів з результатами наукового дослідження.

Тема – наукове завдання, яке охоплює визначену галузь наукового дослідження.

Теорія – вчення, система ідей або принципів, висока форма узагальнення і систематизації знань, спрямованих на визначення того чи іншого явища. Це форма синтетичного знання, в межах якого окремі поняття, гіпотези і закони втрачають колишню автономність і перетворюються на елементи цілісної системи наукових знань.

Теорія – система знань, що описує і пояснює сукупність явищ певної частки дійсності і зводить відкриті в цій галузі закони до єдиного об'єднувального початку (витоку). Теорія будується на результатах, отриманих на емпіричному рівні досліджень. Теорія має бути ефективною, конструктивною і простою.

Теорія пізнання (гносеологія) – вчення про природу пізнання та його можливості, основні закономірності, форми та методи пізнання людиною навколишньої дійсності.

Узагальнення – логічна дія, в процесі якої здійснюється перехід від одиничного до загального. Узагальнення відбувається шляхом абстрагування при утворенні понять, суджень, теорії.

Умовивід – це така форма мислення, в результаті якої з одного або кількох суджень, що відображають зв'язки і відношення предметів об'єктивної дійсності виводиться нове судження, міркування, нова думка, що містить вже нове знання про досліджувані предмети, явища, процеси.

Уява – психічний процес, що полягає у створенні людиною нових образів, думок, на основі її попереднього досвіду. Особливим видом уяви є мрія.

Факт науковий – реальність, дійсність, складовий елемент основи наукового знання, віддзеркалення об'єктивних властивостей речей і процесів. Характерні властивості наукового факту – новизна, точність, об'єктивність, достовірність. На основі фактів будуються теорії, виводяться закони.

Цитата – дослівний уривок з твору, чийсь вислів, що наводиться (письмово чи усно) як підтвердження або заперечення певної думки чи ілюстрації до фактичного матеріалу.

Член-кореспондент – академічне звання, що надається вченому, обраному до складу академічних наук.

**ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ФАХУ»
(2-го рівня складності)**

- 1. Технологія менеджменту залежить від:**
соціально-економічного розвитку суспільства
інформаційного забезпечення
законодавства
усі відповіді правильні
- 2. Головна особливість менеджменту у сфері культури проявляється у тому, що залучення коштів відбувається через...**
продаж послуг
продаж товарів
лізинг, консалтинг
спонсорство, патронаж
- 3. Соціально-культурна сфера включає діяльність:**
комерційну і некомерційну
безоплатну діяльність
фінансово-кредитну
усі відповіді правильні
- 4. Культура у сучасному суспільстві виступає:**
похідним явищем від соціально-економічного життя
складовою політичного життя
основним чинником соціально-економічного розвитку і політичного розвитку
усі відповіді правильні
- 5. Серед базових засад функціонування менеджменту в сучасних ринкових умовах немає:**
відсутність господарської відповідальності за кінцевий результат
орієнтація на попит
коригування цілей і програм розвитку
використання сучасного комп'ютерного забезпечення
- 6. Сутнісною характеристикою менеджменту виступає:**
орієнтація на попит
коригування цілей і програм розвитку
пошук нових механізмів функціонування
усі відповіді правильні
- 7. Менеджмент як вид діяльності включає:**
історію, організацію, аналіз
індустрію, ринок, збут

внутрішнє управління, управління виробництвом і управління персоналом
аналіз, синтез, індукцію

8. Мета менеджменту будь-якого підприємства полягає у...

зменшенні негативних наслідків виробництва на навколишнє середовище
подоланні комунікативних суперечностей
кардинальних змінах оточуючого середовища
забезпеченні успішного функціонування підприємства

9. Специфічною рисою культурних цінностей виступає:

нарощення вартісності у процесі використання
зменшення вартості у процесі використання
зменшення соціальної значущості у процесі використання
усі відповіді правильні

10. Причиною інтенсивного розвитку некомерційного сектора економіки є:

прискорене зростання інвестиційних можливостей соціокультурної сфери
рекламно-іміджеві можливості соціокультурної сфери
значна інтенсивність відвідування установ соціокультурної сфери
великі прибутки державних некомерційних установ

11. У сфері культури діють 2 ринки:

донорів та інвесторів
відвідувачів і виробників
інвесторів і виробників
споживачів і донорів

12. У некомерційній сфері типовою є ситуація:

повної відсутності обігу коштів
некомерційна сфера ніколи не включає комерційну складову
платоспроможний суб'єкт не завжди є відвідувачем (клієнтом)
усі відповіді правильні

13. Особливістю менеджменту соціокультурної діяльності виступає:

некомерційні цілі
продуктом менеджменту соціокультурної діяльності є послуги
ціноутворення може бути дотаційним
усі відповіді правильні

14. У менеджменті соціокультурної діяльності активно використовується:

public relations
методи евристики
ринкові механізми
директивні управлінські рішення

15. Взаємовплив культури і особи – працівника соціокультурної сфери полягає у:

прийнятті політичних рішень
створенні людиною нового соціокультурного середовища
вирішення проблем охорони історико-культурної спадщини
моральній відповідальності працівників соціокультурної сфери

16. Менеджмент має місце у таких сферах життя суспільства:

політика і наука
освіта і бізнес
мистецтві
усі відповіді правильні

17. Діяльність у сфері культури здійснюється:

державними установами
комерційними структурами
приватними особами
усі відповіді правильні

18. Соціокультурна сфера є:

сферою державних інтересів
сферою приватних інтересів
сферою громадських запитів
усі відповіді правильні

19. До соціокультурної діяльності не належать

виставки, ярмарки
будівельні проекти
туристичні маршрути
рекламні кампанії

20. Процес залучення людини до культури як засіб подолання проблем:

соціокультурна діяльність
соціальна реабілітація
соціальна перцепція
культурна сегрегація

21. Термін «соціальний» можна визначити як відображення:

сутності суспільного життя людей (теоретичні та прикладні проблеми взаємодії природи та суспільства)
специфіки вищої (соціальної) форми руху матерії, відмінності суспільства від угруповань тварин (надбіологічний характер соціальних організмів та законів їх розвитку)
суперечливої єдності людини як суспільної істоти і разом з тим біологічного організму

= усі відповіді правильні

22. Соціальний зв'язок у всіх його різноманітних формах виник:

як наслідок людських інстинктів

як необхідність для задоволення життєвих потреб окремих людських індивідів

як наслідок урбанізаційних процесів

усі відповіді правильні

23. Туризм цілком підходить під визначення категорії соціальне, оскільки:

туризм можна облікувати методами соціології

частина надходжень від туризму іде на соціальні потреби

він є широкою і різноманітною взаємодією людей

окремі його види є доступними для різних категорій людей

24. Туризм повною мірою відповідає ознакам соціального явища, оскільки:

він виявляє себе у виконанні певних соціальних функцій (задоволення потреб у пізнанні, відпочинку, розвагах та здійсненні функцій релаксації)

акумулює надходження на соціальні виплати

є доступний всім верствам населення

усі відповіді правильні

25. Соціальне явище може розглядатися як факт соціальний, якщо:

воно має закономірності свого розвитку

його характеризують повторюваність, типовість, масовість, суспільна значущість

відбулося його дослідження соціологічною наукою

йому присвячені соціологічні дослідження

26. Яка з наведених нище ознак вказує, що туризм цілком відповідає ознакам соціального факту:

туризм як підприємницька діяльність

туризм як засіб подолання регіональних диспропорцій регіонального розвитку

задоволення загальносуспільних потреб людини засобами туризму

усі відповіді правильні

27. Соціальний феномен – це:

явище

складне, багатофакторне явище

вияв суспільної думки

унікальні явища світової історії

28. До основних характеристик соціальних феноменів відносять:

цілісність, системність, комплексність
відносність, випадковість
випадковість, унікальність, відчуженість
логічність, послідовність, унікальність

29. Відносини між будь-якими соціальними спільнотами (наприклад, колективами підприємств, населенням різних регіонів і ін.) – це:
стратифіковані субвідносини
соціалістичні відносини
соціальні відносини
суспільні комунікації

30. Соціокультурні відносини охоплюють:
соціокультурні явища
соціокультурні факти
соціокультурні феномени
усі відповіді правильні

31. Всесвітня рада з туризму та подорожей визначає туризм як:
найбільшу індустрію туризму, яка має близько \$3,5 трлн обігового капіталу
галузь світової економіки, яка найдинамічніше розвивається
провідний платник податків
усі відповіді правильні

32. Туризму як соціокультурному феномену притаманне:
суб'єктивно-опосередкований характер
упредметнено-технічний характер
сюрреалістичний характер
об'єктивно-безпосередній характер

33. Існують два підходи у термінологічному дискурсі щодо поняття «туризм»:
наукове та теоретичне
вужькогалузеве та широке
дискусійний і логічний
обґрунтоване і обґрунтоване

34. Згідно з підходами канадського науковця Ліпера, туризм потрібно розглядати як систему, що включає 5 елементів:
туристи, виробничі регіони, транзитні маршрути, регіони призначення та індустрія туризму
підприємства туризму, заповідники, гідроресурси, туристична інфраструктура, туристичні маршрути
інфраструктура туризму, заклади розваг, природні пам'ятки, готелі, ресторани
туристи, регіони призначення, туроператори, турагенти, маршрути

35. Діяльність осіб, які подорожують та здійснюють перебування в місцях за межами їх звичного середовища протягом періоду, що не перевищує року поспіль, з метою відпочинку, діловими та іншими цілями – це:

туризм

мандрівництво

визначення поняття «туризм» Статистичної комісії ООН

подорож

10.ДОДАТКИ

Додаток А

ПРИКЛАДИ

ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ У ДИСЕРТАЦІЇ з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-

	ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
<p style="text-align: center;">Багатотомні видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. 5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.
<p style="text-align: center;">Автореферати дисертацій</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук :

	<p>12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдеєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016.</p>

	19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінесцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та

	<p>правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницькая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).

<p>Частина видання: книги</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.

<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

<p>Електронні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.
----------------------------------	---